

Naš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsak torek in petek: ako je ta dan praznik, pa dan poprej. Velja za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposlane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 v. Pošilja se tudi „Slov. Gospodinja“ posebej.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Našega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglasi se računajo trispotna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za 1-, 2- oz. 3krat, za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: K položaju. — Reformirajmo se! — O zadevi konsumnih društev na Slovenskem. — Politični pregled. — Štajersko: Razno. — Koroško: Razno. — Kranjsko: Razno. — Raznoterosti. — Gospodarstvo. — Ženski vestnik. — Prosveta.

K položaju.

Slovenske politične razmere na Slovenskem so danes take, da bi bilo najbolje, da stoji človek mirno ob strani, opazuje vse in molči. Sodelovanje s klerikalno stranko je za vsakega količkaj svobodoljubnega Slovenca izključeno, opore za svoje delo v drugi stranki ni mogoče dobiti. Odtod tudi pride, da se je toliko resničnih rodoljubov odtegnilo političnemu življenju.

Liberalna stranka pod svojim ustanoviteljem dr. Ivan Tavčarjem je svojčas tako mnogo obetala: danes opazujemo le še zadnje konce razbite ladje. Odkar je odložil župan Ivan Hribar predsedstvo v njenem izvrševalnem odboru, se sploh ne ve — česar tudi nihče njenih pristašev ne zna — kaj stori zdaj.

Pokopal ni svoje stranke dr. Ivan Tavčar sam s popolno nesposobnostjo kake organizacije: pokopala jo je tudi tista inteligenca, ki se je prištevala njenim pristašem. Vsakdo je hotel samo komandirati, vsakdo hotel stati na čelu: podvreči se skupni ideji ali skupnemu vodji pa nihče. Povsodi samo ošabni magnatje, nikjer vernih pristašev. Klasične primere za pionirje te stranke dobimo povsodi; omenjamo naj le kot poseben kuriozum izvoščika Turka, mesarja Predoviča, viteza Bleiweisa . . . vsi v Ljubljani.

Liberalni inteligenci ni bilo mar delo, skrbela je samo za to, da se je godilo njej dobro. Razen svojega strokovnega znanja se nikdar ni ničesar družega učila, kar bi porabila lahko kot član stranke v prid svojemu ljudstvu.

Tega se je zavedal tudi dr. Tavčar sam, bodisi vedoma ali instinktivno: pričel ni z nobenim delom. Vsakemu pristašu je dovolil, kar je hotel le-ta delati, vse brez načrta, samo da mu ni nasprotoval. Kdor pa se je drznil dvigniti svoj glas proti brezdolju in zavozenosti take stranke, tega se je ubilo z navadnim načinom: perfidni napadi v Sl. Narodu, kjer je dosegla premnogokrat žurnalistika vrhunec lopovščine, so storili, česar bi ustna beseda ne dosegla. Zarniki-gromovniki so ubili Razlage, Šuklje je uskočil in se izneveril prijateljstvu dr. Tavčarja, dr. Šusteršič kot najprebrisanejši izmed vseh pa niti z dr. Tavčarjem ni poskušal. Že kot mlad odvetniški koncipijent si je zarisal s hladno preračunjenostjo pot, ki nese največ — njemu. Če hočemo, je moralno tak način dela najbolj nizek. Svoj brezmejni egoizem krona z donečo in slepilno besedo: „Ljudska pravica!“ S kreditom, ki mu ga dajejo denarni zavodi, katerim na čelu stoji ponajveč on sam, špekulira in pravi, da dela za — ljudstvo. Morda si je mislil dr. Šusteršič, da ljudstvo takega voditelja, ki niti sam zase ne zna skrbeti, ne mara. Kakor tudi veje iz teh besed bridka ironija, vendar utegnejo imeti na sebi precej resnice.

Da se je povspel dr. Šusteršič od triumfa do triumfa, dr. Tavčar pa od padca do padca, vedno niže, ne temelji samo v duševni razliki obeh vodij, ampak v dejstvu, da leži med obema strankama velika bistvena razlika — ki je mogla postati pač samo pri nas bistvena!

Klerikalni krogi so imeli interes, svoj življenski interes na tem, da se udružujejo, dobro vedoč, da zavladajo povsodi, če podpirajo in se podvržejo drug drugemu. Interes svoje stranke so stavili nad vse, prepričani, da pride, čim prodre njih stranka povsodi, tudi vsakemu izmed njih pravi zlati vek. Klerikalni kolovodje zasedejo kakor nekdanji turški paše svoja vzvišena mesta, odkoder ukazujejo in se žive ob žuljih svojega naroda. Liberalna inteligenca pa je zasedla takoj ta mesta — vsaj kolikor se je največ dalo — zato je vlekel vsakdo v svojo stran, kakor je njemu najbolj kazalo, ne glede na to, je to v interesu njegove stranke ali ne.

Koliko ni danes med duhovščino oseb, ki bi se odtrgale rajši danes od dr. Šusteršiča, kakor jutri, dr. Krek bi nastopil brezdvomno proti svojemu rivalu, ali dr. Krek kakor vsi drugi so prepričani, čim pride razkol v klerikalno stranko, je tudi slovenskemu klerikalizmu odzvonilo! Molče — ker je to v interesu njih stranke in ker so dr. Šusteršičevi vspehi brezdvomno veliki. Je tudi naravno: dr. Šusteršič je stopil na tako politično pot edino vsled tega, ker je hotel postati tem potom bogatin. Če se hoče povspeti še više, je prisiljen storiti nekaj tudi za svojo stranko, ker vsak strankarski uspeh mu polni zopet iznova njegove kase. Dokler ni nasičena njegova sebičnost in dokler ni močnega dela od nasprotne strani, toliko časa se tudi njegovi vspehi ne nehajo. Zato smo lahko pripravljene še na nove zmage te stranke.

Dr. Tavčar je nedolgo tega povdarjal sam na nekem shodu, da je dr. Šusteršičeva stranka oz. njen vodja zelo praktičen, njegova pa je — idealna. Ali dr. Tavčar, ki je podoba in niveau naše inteligence, prizna rad, da tudi njegova stranka ni bila prav nič idealna. Ideal imenujemo namreč vzor višega življenja — je imela kdaj tega njegova stranka v svojem programu?

Spominjamo se, da je dejal dr. Tavčar prilično, da je vse drugo gola nezmisel in da ima edini pomen program, ki ima samo „boj proti klerikalizmu“ na svoji zastavi. Kam ga je privedla ta zastava, premišljuje lahko danes dr. Tavčar in z njim vsa njegova stranka. Čudimo se samo eno: da niso s Hribarjevim odstopom odložili še drugi odborniki svojih mandatov. Brezmiselno je namreč, lepiti in družiti, kar ne gre skupaj. Nastala bi kvečem spaka, ki je že v naprej obsojena v smrt. Kdor nima tega čuta že prirojenega v svojem srcu, kaže, da nima pravega smisla ne za ideje ne za politiko. Saj ni politika nobeno delniško podjetje — kar se sicer pri liberalnih praktičarjih — ampak je torišče, kjer se zbirajo enakomisleči ljudje. Kdor tega ne uvidi, mu ni pomagati, zato tudi naši liberalni ni pomoči. Stopiti v njeno službo, pomenja danes kompromitirati sebe.

Kaj hoče klerikalna stranka, vemo vsi dobro. Kaj hočejo storiti svobodomiselnih kot protiutež klerikalizmu, ne ve nihče. Da se ni zanašati na kranjski liberalizem, da ni mogel dobiti ta zadostnih tal — vsaj toliko, da bi mogel živeti — niti tam, kjer se je rodil, vemo tudi. Ne vemo pa, kako se obrnejo politične razmere z ozirom na dejstvo, da se je pojavil med nami rod, ki odločno odklanja vsako skupno delo s starimi, trdno prepričan, da okuži en gnil sad še druge.

Eno pa je jasno: od take anarhije kakor vlada med protiklerikalnimi elementi na Slovenskem danes, nimamo ničesar. Mladi naj jemljejo vzgled pri cvetoči klerikalni in poginjajoči liberalni: na eni strani se jim kaže disciplina, kjer se podvržejo osebnim interesom idejam — na drugi strani zopet, kam se privede struja in stranko, v kateri vleče vsakdo voz v svojo stran in hoče biti vsakdo glava. V stranki mora biti delo razdeljeno. Eden opravlja to, drugi kaj družega. Ni namreč v stranki samo prva beseda, ampak delo!

Reformirajmo se!

Ljudstvo, čigar srednji sloj odpada od napredka k nazadnjaštvu, mora poginiti.

Dr. A. Fischel.

V tehničnem delu vdobimo še le jedro krepke organizacije.

Dr. H. Tuma.

Še pred nekaj desetletji ni bilo na Kranjskem in drugih pokrajinah Slovenske nikakih političnih bojev. Drugi narodi so se že živahno gibal in branili svoje interese — Slovenci pa smo daleč tja v dvajseto stoletje — spali. Še le po letu 1848. se je pričela polagoma razvijati narodna zavest in politično gospodarski interesi. Ali vse to gibanje je bilo še prav neznamno, Slovenci so bili tako malomarni, da niti svojega lastnega jezika niso znali, inteligenca se je posluževala v svrhu občevanja nemškega jezika, tako da je bil še do leta 1860. občevalni jezik naše inteligence do malega nemški (Dr. Vošnjak — Spomini). Dr. Vošnjak piše: „Doba šestdesetih let od 1861. do 1870. l. bo zmerom ostala imenitna v pohlevni zgodovini našega pohlevnega naroda (vzrok, da ne napredujemo. Pisatelj). In če smem primerjati majhno z velikim, lahko rečem, da je ta doba za Slovence bila tako odločilna, kakor ista doba šestdesetih let za Ruse . . . Za Slovence pa je ta čas bil pravi preporod, vzbujenje iz mnogostoletnega dremanja in vstop v vrsto drugih že bolj zavednih narodov. Leto 1848. je v narodnem oziru bilo brez vsega vpliva na maso naroda, namreč na kmetstvo ljudstvo. Še celo ta iskra narodne zavestnosti, ki je tačas tlela v prsih še prav maloštevilnih rodoljubov, je ugasnila pod mrzlo sapo Bachovega absolutizma. Spet so dolgi deset let zadostovale „Novice“ za vse težnje, gospodarske, politične in narodne, vsega slovenskega naroda . . .“

Slovenci so se polagoma začeli zavedati svoje narodnosti, pričeli so spoznavati skrajno krivično postopanje dunajske vlade in pričeli se potegovati za svoje pravice. Vnel se je po-

Prosveta.

Sopek šolskih pesmi. Na polju mladinskega slovstva neutrudno delavni učitelj Anton Kosi v Središču na Štajerskem, je izdal poleg svojih prejšnjih del, izmed katerih navajamo le spevoigro Letni časi, ki je dosegla povsodi, kjer so jo vprizorili, velik uspeh, zdaj zopet troje novih publikacij Šopek šolskih pesmi I. in II. del ter „Opombe“. Ker nam je znano, da so zbirke, ko je bila še v rokopisu, odobrili priznani slovenski glasbeniki in ker ne obsegajo zbirke samo pesmic za šolo, ampak tudi take, ki so primerne za petje pri raznih prilikah izven šole, imenovane publikacije i ne učiteljem kar najtopleje priporočamo. Ker je založil Anton Kosi vsa našeta dela sam, je cena posameznim izvodom nizka. Šopek I. del velja s poštnino vred 90 v., II. del 1 K, Opombe 80 v. Prejete knjige nameravamo poslati kakemu svojemu sotrudniku v kritičen pregled. Omenjamo naj samo še, da je sestavljen prvi šopek na podlagi Koprivnik-Majcenove „Začetnice“, Razinger-Zumerjevega abecednika in „Prvega berila“ istih dveh sestaviteljev. Drugi šopek pa na podlagi II. dela Schreiner-Hubadove „Čitanke“ in Josin-Ganglovega „Drugega berila“. — Vsa naročila je nasloviti na Anton Kosi, Središče, Štajersko.

Proda se hiša

v sredini najlepšega trga v Savinski dolini jako primerna za vsakega obrtnika in trgovca, kakor tudi zelo rodovitno posestvo (hmelj) z dobrimi gospodarskimi poslopji pod ugodnimi pogoji. Na hiši vknjižen hranilnični dolg se lahko kot tak prevzame. Natančneja pojasnila daje Ivana Turnšek, Celje, Brunngrasse 6.

Izborna zalogo vsakovrstnih novih in starih vin v sodih in steklenicah priporoča

ANTON MÜLLER

vinotržec v Domžalah

(Kranjsko).

Tri goldinarje velja poštni zabojček brutto 5 kilo (okoli 50 do 60 kosov) **toaletnega mila (odpadkov)** lepo sortiranega z vijoličnim, rožnim, heliotrop, mošusovim, šmarničnim breskvinim itd. duhom. Razpošilja proti povzetju podjetje Manhattan udapešta, VII. Bezeredy ul. 3.

6dlikovana

v Parizu s častnim križcem, diplomo in zlato medaljo.

Patentirana

v 30 državah.

Streha prihodnosti!

Cementna zarezna strešna opeka

iz portland-cementa in peska

Praktična! Lepa!

Trpežnejša in bolj lahka streha, kakor iz vsake druge vrste strešnih opek iz ilovice.

Edini izdelovatelj za Kranjsko:

Janko Traun

izdelovatelj cementnih na Glincah pri Ljubljani.

Razpošiljanje blaga na vse kraje sveta!

Najcenejša, največja eksportna tvrdka!

H. Suttner, urar, Kranj

priporoča svojo veliko, izborno zalogo finih

švicarskih ur

brilantov, zlatnine in srebrnine v veliki izbiri po najnižjih cenah.

V dokaz, da je moje blago res fino in dobro, je to, da ga razpošiljam po celem svetu. Na stotine pohvalnih pisem je vsakomur prostovoljno na ogled, da se lahko sam prepriča.

Prosim, zahtevajte veliki novi cenik, ki se pošlje zastonj in poštnine prosto. 26-8

Zakonito zavarovano. Vsako ponarejanje in ponatiskovanje kaznjivo. **Edino pravi je Thierryjev balzam**

le z zeleno znamko z nuno.

Staroslaven, neprekosljiv zoper motenje prebavljanja, krče v želodecu, koliko, prehlajenje (katar), prsne bolezni, influenco itd. itd.

Cena: 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika posebna steklenica s patent. zamaškom K 5.— franko. Thierryjevo centifoljsko mazilo splošno znano kot „non plus ultra“ za vse še tako zastarane rane, vnetja, poškodbe, ture in otekline vseh vrst. — Cena: 2 lončka K 3-60 franko razpošilja le proti predplači ali povzetju 31

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini.

Brošuro s tisoči zahvalnih pisem zastonj in franko. Dobiva se skoro v vseh lekarnah in medic. drogerijah.

Brezskrbno

družinsko srečo garantira najvažnejša knjiga o preoblagodarjenju z otroci. Z nad tisoč zahval. pismi pošilja diskretno proti 90 v. v avst. poštinih znamkah ga. A. Kaupa, Berlin S. W. 296 Lindenstrasse. 50.

Oglejte si — **poljedelskih strojev**, slamoreznic, čistilnic, največjo zalogo mlatilnic, gepelnov in preš za grozdje in sadje, štedilnikov, peči, železnih nagrobnihih križev itd. pri

FR. STUPICA V LJUBLJANI na Marije Terezije cesti št. 1 in na Valvazorjevem trgu 6, nasproti Križanske cerkve.

Ravnotam zamorete kupiti vsak čas po najnižjih cenah traverze, železniške šine, cement in vse druge stavbne potrebščine, razno orodje, sesalke za vodo, vino in gnojnice, vseh vrst tehtnice in uteži in vse druge v železninsko stroko spadajoče predmete.

PFFAF šivalni stroji

so najboljši

za družinsko uporabo.

Šivajo, krpajo in vezejo.

Neprekosljivi za obrtno nameno, šivajo naprej in nazaj.

! Kroglasto ležišče!

Glavni zastopnik

Fr. Tschinkel

Ljubljana • Kočevje

Mestni trg 9. v gradu. 52-8

Optični zavod J. Ph. Goldstein

Ljubljana, Pot trančo 1

Priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih očal, lovskih in potnih daljnogledov, kakor tudi vseh optičnih predmetov. • Zaloga fotografičnih aparatov.

Vsa v to stroko spadajoča popravila točno in ceno. 6-4

BIBE

Brezalkoholna pijača izvrstnega okusa iz sadnega soka.

Nareja jo **G. PICCOLI**, lekarnar v Ljubljani. 7

En del tega soka, pomešanega s petimi deli vode, da za mlade in stare, za zdrave in bolne prijetno, žejo gasečo, redilno in za prebavne organe zdravo pijačo.

1 steklenica 1 krono. Naročila se izvršujejo točno po povzetju.